संहरस्व महावीर्य्य स्वयमात्मानमात्मना । नहि शक्नोमि त्वां द्रष्टुं दिवाकरमिवोदितं ।
अप्रमेयमनाधृष्यं मैनाकमिव पर्व्वतं । विस्मयश्चैव मे वीर सुमहान् मनसोऽद्य वै ।
यद्रामस्त्वयि पार्श्वस्थे स्वयं रावणमभ्ययात् । त्वमेव शक्तस्तां लङ्कां सयोधां सहवाहनां ।
स्वबाहुबलमाश्रित्य विनाशयितुमञ्जसा । नहि ते किञ्चिदप्राप्यं मारुतात्मज विद्यते । ११२८०
तव नैकस्य पर्य्याप्तो रावणः स गणो युधि ॥ वैशम्पायन उवाच ॥ एवमुक्तस्तु भीमेन हनूमान् प्लवगोत्तमः ।
प्रत्युवाच ततो वाक्यं स्निग्धगम्भीरया गिरा । एवमेतन्महाबाहो यथा वदसि भारत ।
भीमसेन न पर्य्याप्तो ममासौ राक्षसाधमः । मया तु निहते तस्मिन् रावणे लोककण्टके ।
कीर्त्तिर्नश्येद्राघवस्य तत एतदुपेक्षितं । तेन वीरेण तं हत्वा सगणं राक्षसाधमं ।
आनीता स्वपुरीं सीता कीर्त्तिश्चाख्यापिता नृषु । तद्गच्छ विपुलप्रज्ञ भ्रातुः प्रियहिते रतः । ११२८५
अरिष्टं क्षेममध्वानं वायुना परिरक्षितः । एष पन्थाः कुरुश्रेष्ठ सौगन्धिकवनाय ते ।
द्रक्ष्यसे धनदोद्यानं रक्षितं यक्षराक्षसैः । नच ते तरसा कार्य्यः कुसुमावचयः स्वयं ।
दैवतानि हि मान्यानि पुरुषेण विशेषतः । बलिहोमनमस्कारैर्मन्त्रैश्च भरतर्षभ ।
दैवतानि प्रसादं हि भक्त्या कुर्व्वन्ति भारत । मा तात साहसं कार्षीः स्वधर्मं परिपालय ।
स्वधर्मस्थः परं धर्मं बुध्यस्व गमयस्व च । नहि धर्ममविज्ञाय वृद्धाननुपसेव्य च । ११२९०
धर्मार्थौ वेदितुं शक्यौ बृहस्पतिसमैरपि । अधर्मो यत्र धर्माख्यो धर्मश्चाधर्मसंज्ञितः ।
स विज्ञेयो विभागेन यत्र मुह्यन्त्यबुद्धयः । आचारसम्भवो धर्मो धर्मे वेदाः प्रतिष्ठिताः ।
वेदैर्यज्ञाः समुत्पन्ना यज्ञैर्देवाः प्रतिष्ठिताः । वेदाचारविधानोक्तैर्यज्ञैर्धार्य्यन्ति देवताः ।
बृहस्पत्युशनोक्तैश्च नयैर्धार्य्यन्ति मानवाः । पण्याकरवणिज्याभिः कृष्या गोऽजाविपोषणैः ।
वार्त्तया धार्य्यते सर्व्वं धर्मैरेतैर्द्विजातिभिः । त्रयी वार्त्ता दण्डनीतिस्तिस्रो विद्या विजानतां । ११२९५
ताभिः सम्यक् प्रयुक्ताभिर्लोकयात्रा विधीयते । सा चेद्धर्मकृता न स्यात्त्रयीधर्मामृते भुवि ।
दण्डनीतिमृते चापि निर्मर्य्यादमिदं भवेत् । वार्त्ताधर्मे ह्यवर्त्तिन्यो विनश्येयुरिमाः प्रजाः ।
सुप्रवृत्तैस्त्रिभिर्ह्येते धर्मैः स्थापयन्ति वै प्रजाः । द्विजातीनामृतं धर्मो ह्येकस्यैवैकवर्णिकः ।
यज्ञाध्ययनदानानि त्रयः साधारणाः स्मृताः । याजनाध्यापनं विप्रे धर्मश्चैव प्रतिग्रहः ।
पालनं क्षत्रियाणां वै वैश्यधर्मश्च पोषणं । शुश्रूषा च द्विजातीनां शूद्राणां धर्म उच्यते । ११३००
भैक्ष्यहोमव्रतैर्हीनास्तथैव गुरुवासिताः । क्षत्रधर्मोऽत्र कौन्तेय तव धर्मोऽत्र रक्षणं ।
स्वधर्मं प्रतिपद्यस्व विनीतो नियतेन्द्रियः । वृद्धैः समेत्य सङ्गिश्च बुद्धिमद्भिः श्रुतान्वितैः ।
आस्थितः शास्ति दण्डेन व्यसनी परिभूयते । निग्रहानुग्रहैः सम्यग्यदा राजा प्रवर्त्तते ।
तदा भवन्ति लोकस्य मर्य्यादाः सुव्यवस्थिताः । तस्माद्देशे च दुर्गे च शत्रुदुर्गबलेषु च ।
नित्यञ्चारेण बोद्धव्यं स्थानं वृद्धिः क्षयस्तथा । राज्ञामुपायश्चारश्च बुद्धिमन्त्रपराक्रमाः । ११३०५
निग्रहप्रग्रहौ चैव दाक्ष्यं वै कार्य्यसाधकं । साम्ना दानेन भेदेन दण्डेनोपक्षयेण च ।